

The Australian Esperantist

"La plej-aĝa viva estaĵo."

(Successor to La Suda Kruco and La Rondo)
Oficiala Organo de la Aŭstralia Esperanto Asocio.

Advertisements: 25 cents per line.

REDAKCIO: "Esperanto", Box 2122T., G.P.O., Melbourne 3001, Australia.

Prezidanto: Prof. R. G. Robertson, 7 Euroka Street, Northbridge, NSW, 2063

Sekretario: S-ro S. Wickendon, 498 Pembroke Road, Leumeah, NSW., 2560

Kasisto: S-ro L. Scott, 34 Ocean Road, Manly, NSW., 2095.

A.E.A. Libro-Servo: S-ro T. Elliott, 8 Lone Pine Parade, Matraville, NSW, 2036

N-ro 148 (228)

MELBOURNE

Julio/Aŭg. 1976

THE UNHEALTHY STATE OF THE WORLD HEALTH ORGANIZATION

Speaking before the Assembly of the World Health Organization on 20th May, 1975, blind Sir John Wilson, President of the World Organization to combat Blindness explained that a very modest investment could save the sight of millions of people. The cure for trachoma, chief cause of blindness in the world costs only 1.25 Swiss Francs (about 40 cents) per person. Protection for the eyes of children threatened by Xerofthalmology (chief cause of blindness in children) costs no more than 0.30 Sw.F. (about 11 c) yearly per child; in India sight was restored to 12 million people suffering from cataract at a cost of 12.50 Sw. F. (about \$4) per operation. Isn't it scandalous that the money necessary for the fight against these diseases and the restoration of sight to millions of people cannot be raised?

Delegates from 145 states listened impassively, no doubt regretting the inability to raise the necessary money for the amelioration of these sufferings.

But on the 28th May, 1975, these same delegates accepted two resolutions granting to Arabic and Chinese the status of "working languages", which decision will cost the World Health Organization 12,500,000 Swiss Francs (\$4,000,000 — Document A 28/50), enough to save the sight of 10 million people afflicted with Trachoma.

It is as though we are witnessing a prestige show: Are you willing to care for the welfare of people? Money is NOT available. Do you wish to pay interpreters, translators, and for tons of paper? Presto! Money is available.

This almost magic disappearance and reappearance of funds prompted linguist-psychologist teacher at Geneva University, Claud Piron, to direct an open letter to the Director General of the W.H.O., which we summarize as follows:

The international organizations are suffering from a mental illness called BABEL, which swallows a large percentage of their financial resources to the disadvantage of the goal for which they were created. For instance, the WHO cannot find S.F. 65000 to obtain pure water for a poor country and to create a sewage system, but it is prepared to spend S.F. 12,500,000 for a purely administrative purpose. However, hygiene is the basis for public health and water the key to hygiene.

At Esperanto World Congresses university professors of many countries lecture about their special subjects. They prove that BABEL has been conquered. It is to be hoped that those responsible for the health program of the world will be saved from their mental blindness.

LA 61-a UNIVERSALA ESPERANTO - KONGRESO EN ATENO

Dimanĉon, la 1-an de aŭgusto komenciĝis la kongreso en la luksa hotelo "Hilton" Post salutvortoj de la UEA-Prezidanto, D-ro Humphrey Tonkin, salutis la urbestro de Ateno S-ro Johano Papateodoro. Sekvis reprezentantoj de la greka registaro kaj salutoj de diplomatoj. Tiel finiĝis la inaŭguro aŭ unua parto.

Samloke okazis en la posttagmezo la dua parto la malfermo, de la kongreso. Kiel kutime paroladis la reprezentantoj de la landaj asocioj kaj la aŭstralia reprezentanto, S-ro K. Linton, estis la unua parolanto. Sekvis la kongresa parolado de la prezidanto de UEA, D-ro Tonkin. Li skizis la sukcesojn de UEA dum 1975 kaj raportis ke la asocio havis profiton de 26.000 guldenoj. Li diris ke la ĝenerala strategio de UEA montriĝis esence prava laŭ tri vidpunktoj:

La unua estas plifortigi la internan funkciadon de la asocio. La dua estas sisteme labori por la unueco de la E-movado kaj la tria pli klare kaj emfaze prezenti Esperanton al la ekstera mondo.

Aliĝis al la kongreso 1100 personoj. La komitato de UEA pritraktis ampleksan tagordon. La UEA akceptis la aliĝpetojn de la landaj asocioj de Suda Koreujo, de Slovakio kaj de la Germana Demokratia Respubliko.

S-ro Linton raportis ke partoprenis entute 9 aŭstralianoj. La kongreso decidis ke la kongreso en 1977 okazu en Reykjavik (Islando) kaj en 1978 en Varna (Bulgario). Venis oficiala invito de Lucerne (Svislando) por 1979 kaj oni anticipas, sed ankoraŭ ne firme decidis, ke okazu kongresoj en Brasilia 1980, en Helsinki 1981 kaj Stockholmo 1982.

NOVAĴOJ EL JAPANUJO

(De nia japana korespondanto
Bun'ichi Iizaki)

La 50-a kongreso de KIUSU (suda parto de Japanujo) okazis je 24-a kaj 25-a de aprilo en la urbo FUKUOKO. Proksimume 60 samideanoj partoprenis kaj aŭskultis kun intereso prelegon de S-ro Josikazu Takiuci pri la temo "Esperanto-movado en Takacuki Osako."

La 24-a KANSAI-Kongreso okazis je 29-a kaj 30-a de majo en Kyoto. Kun plezuro oni bonvenigis eksterlandajn gastojn: Ges-rojn E. Woessink el Nederlando, S-ron George Krizan el

LA 49-a S.A.T. - KONGRESO (De nia sveda korespondanto Henry Lindkvist)

La 49-a kongreso de Sennacieca Asocio Tutmonda okazis de la 24-a ĝis la 30-a julio en la sveda urbo Gotenburgo. Aliĝis 335 laboristaj esperantistoj el 21 landoj, el kiuj efektive ĉeestis 301. La inaŭguro okazis en la universitato kaj salutparolis reprezentantoj de diversaj Laboristaj Esperanto-Asocioj kaj kiel reprezentanto de U.E.A. S-ino Ulla Luin el Svedio. Aŭstralio ne estis reprezentita.

La sveda ĉefministro Olof Palme sendis salutleteron kaj la ministro por eksterlandaj aferoj Sven Andersson apartenis al la honora komitato. Ĉiuj kongresanoj rajtis senkoste vojaĝi per tramoj kaj aŭtobusoj. La socialdemokrata partio kaj la sindikatoj montris eksterordinaran interecon al la kongreso. La centra organizo de la sindikatoj aranĝis vesperon por informi kongresanojn pri la svedaj sindikatoj kaj poste regalis la partoprenantojn.

La titoloj de la prelegoj estis "Genocido en Burundio", de Justin Minani kaj "Lingvo kaj realo" de Simon Aarse. Kongresaj ekskursoj okazis al la arkipelago norde de Gotenburgo kaj al Skagen, plej norda urbo de Jutlando (Danio).

La kongreso akceptis Gvidrezolucion, kiu i.a. esprimas solidarecon kun la sindikatoj, kondamnas uzadon de perforto en interrilatoj de popoloj, kondamnas genocidon, konstatas kun bedaŭro ke en multaj landoj rasismo daŭre venenas la publikan vivon kaj konstatas kun bedaŭro ke pluraj membroj ankoraŭ spertas malhelpojn en siaj translimaj kontaktoj, malgraŭ la subskribo de la finakto en Helsinki.

(Aŭstralia S.A.T.-Peranto estas S-ro Volo Gueltling, 9/45 Alt St., Ashfield, 2131)

Kanado, kaj aliajn. Okazis ampleksa programo, oratora kaj deklama konkurso, ĝajnaj vesperoj por ĝejnuloj, debato pri "Esperanto nuntempe kaj en la estonteco". Prelego de S-ro Tacuo Fuzimato temis pri la Esperanto-movado en Eŭropo kaj en Japanujo, egaleco, disvastiĝo kaj paco. Samtempe okazis turismaj vizitoj en Kyoto kaj programo por komencantoj en japana lingvo.

La 25-a KANTOO-Kongreso okazis je 26-a kaj 27-a junio en kunveno Ĥasumigaseki, Tokio, la centro de la ĉefurbo. Entute ĉeestis 150 personoj; gasto el Jugoslavio salutis la kongreson kaj

S-ino Isobe tradukis la saluton. S-ro Pompilio, iama konstanta kongresa sekretario de U.E.A., prelegis. Parolis ankaŭ S-ro Sasaki, fama televida aktoro.

En la norda parto de la japana insularo okazis la 40-a HOKKAIDO-Kongreso. Ĝi okazis je la 25-a kaj 26-a de julio en la centra urba halo de la ĉefurbo Sapporo.

● **PERTH:** Jam depost kvar monatoj ni ne plu ricevis raportojn el Perth. Ii aŭdis ke la Ligo ne plu antaŭrangas la klukprogramojn. Vic-Prezidanto Jack Hawks estas transmare, Sekretario Bill Howard survoje al Kvinslando, Bibliotekisto Robert Brittain ne ĉeestis la komitat-kunvenojn dum la tuta jaro kaj Eric Thew, la ofiisto por publikaj rilatoj, rezignis. Ges-roj Einihovici vojaĝas tra Suda Ameriko. Por ke la komitato havu kvorumon, oni kooptis Chris Dean kaj Olive Larter en la komitaton.

● **MELBOURNE:** S-ino Fay Koppel, 7/6, parolis pri "Stranga Geedziĝo", la iara inundo ĉe la unuigo de la Blua Nilo kun la Blanka, apud Khartoum (Sudano). S-ro H. Beechey, 21/6, pritraktis ankerati unu pensinstigan verkon pri moderna Don Juan — ne amanto de belulinoj, sed profundpensa, maljuna meksika indiano kaj filozofo, kiun la verkisto Carlos Castaneda (laŭŝajne) renkontis, kiam li estis studento pri antropologio ĉe la universitato de Kalifornio.

Por signi la finon de la unua jarduono, F-ino Ann Hearn organizis, 28/6, art-prezentadon. Membroj de la 3 kluboj de Melburno alportis bildojn (fotojn, pentraĵojn aŭ scenojn el arbsĉeloj aŭ brodaĵoj) kaj rakontis mallonge pri siaj ekspoziciaĵoj. Premion pro la plej interese bildo gajnis S-ino A. Paling, per sceno pri eleganta salono en amsterdama domo de geavoj. Aparta pentrotekniko de ĉiel alloga pejzaĝo gajnis al S-ro H. Beechey la 2-an premion, dum ekzemplo pri meksika arbsĉela arto kaptis por F-ino Helen Menzies la trian. Por plej bona Esperanto-priskribo oni aljuĝis la unuan premion al S-ro Don Pescod, dum nova studento F-ino Schubert gajnis la duan.

Dum la amuzvespero je 26/7, S-ino Barbara Podmore montris diapozitivajn kaj priskribis vagadon tra Granda Britujo.

● **MANLY:** Improvizita renkontiĝo okazis ĉe la teatro en Neutral Bay por niaj eminentaj vizitantoj Prof. Ralph Lewin, marbiologo el Kalifornio, kaj lia edzino, Lanna Cheng. Hazarde, la gepatroj de Lanna ankaŭ vizitis Sidnejon, kaj povis kune ĝui la prezentadon.

Niaj vizitantoj esprimis la deziron vidi aŭstraliajn birdojn, do Wre Chandler kaj grupo de niaj membroj spertis agrablan, informoplenan tagon. (4/7) Kelkaj el niaj membroj veturis transmaren. S-ino Duncan veturis al Anglujo por viziti parencojn, Kay Morrison kaj Betty Cleminson flugis al Ateno, por partopreni la Universalan Kongreson. — Edna Giles.

● **ST. LUCIA:** Tre interesan leteron ni ricevis de nia mond-vojaĝantino Annie Spencer. Ŝi skribis el "Bona Espero", la esperantista kolonio en Brazilo, kiu estas ducent kvindek kilometrojn for de la ĉefurbo Brasilia. Tiu loko, laŭ Annie Spencer, estas tre simila al Monto Tambourine en Kvinslando, sed ne havas multajn enloĝantojn. Brazilanoj el diversaj rasoj parolas la portugalan lingvon, sed la statuto de "Bona Espero" postulas ke nur Esperantistoj loĝu en la distrikto (1150 kvadrat-kilometroj laŭ areo), sed oni devas permesi ke portugallingvanoj envenu por labori.

Annie loĝis en la domo de Giuseppe kaj Ursula Grattapaglia, la direktoroj de "Bona Espero".

— Winsome Greenhalgh

● **TOOWOOMBA.** Kunsidoj daŭras monate ĉe la hejmej de anoj. Ĉi tiuj okazis ĉe F-ino Borghardt kaj S-ino Lehan. 14/6: Vizitanto. S-ro D. Bawtree, paroladis pri viv-asekuro. Dum temanĝeto, estis vigla diskuto pri viv-asekuro kaj pri lingvoj en Nigério. S-ro Bawtree loĝis en Nigério kelkajn jarojn kaj laboris multe kun la indiĝenoj. 12/7: Vizitanto. F-ino Gordon, el turista oficejo paroladis pri turismo kaj mond-vojaĝado, inkluzive de siaj spertoj en multaj lokoj. Inviti ilin paroli al nia klubo gajnis multajn poentojn al ni por la Komunuma Kluba Premio-Kampanjo .C. C. A. Campaign) Numero 2. La Komunuma Kluba Premio-Kampanio celas instigi komercon en la regiono. Iu radio-stacio iniciatas la kampanjojn firmoj kaj butikoj subtenas la aferon finance, kaj konkursantoj kolektas fak-

turojn, kvitancojn, etiketojn, ktp, laŭ plano, dum ordinara aĉetado. Kelkaj butikoj, oficejoj, ankaŭ havas registrojn kaj subskribantoj ricevas poentojn. Estas semajnaj premioj, kaj post 13 semajnoj, estas grandaj premioj. Kaj, eĉ se klubo ne gajnas premion (kiel la nia!) estas malgranda ĉeko pro daŭrigo ĝis la fino. Dum la unua kampanjo, lastan jaron, T'ba E.Societo gajnis \$40 kaj aĉetis pluajn librojn por la kluba biblioteko. Ĉi-foje, la ĉeko estis nur \$26, sed sufiĉe por la kolektado de "pecoj de papero", ni konsentas.

—J. Lehane.

● SYDNEY: Eve Matasn montris lum-bildojn pri Nov-Zelando, de neĝkovritaj montoj ĝis bolanta koto; klaraj riveroj kaj ĉeloj. (12/7).

19/7: Ni informiĝis ke Alfreda Browne, vidvino de Gerald, mortis en la pasinta semajno. Dorothy Hasluck parolis pri la legendoj, ruinoj kaj historio de Glastonbury kaj deservo, kiun ŝi ĉestis tie. Apud Glastonbury estas ŝufabrikejo, fondita de kvalkara familio Clarks en la jaro 1925. Malnova reklamo por iliaj ŝouj montras la "Glastonbury Tor" -on (turo).

26/7: La studentoj de Tom Elliott "rompis la glacian": Ili parolis pri propraj intereso. Joan kolektas pupojn, precipe el Japanujo. Glen parolis pri siaj gefiloj. Graham diskutis la olimpiajn ludojn.

2/8: Jim Harwood gvidis diskuton pri la temo "Leĝojn ofte malobeatajn oni devas ŝanĝi. Grava fakto en niaj traktatoj kun enmigrintoj estas ke la leĝoj de unu lando ne taŭgas ĉie. Je 9/8 Wre Chandler parolis pri "Niaj Subteraj Aŭstralianoj." Per ĉarma legendo li priskribis la devenon de la kvar vombataj specioj: la "Hara Vombato", la "Insula Vombato" de Tasmanio, la "Harnaza Vombato" kaj "Vombato kun ebena frunto". — Margaret Chaldecott

FEDERACIO DE NOVA SUD-KIMRIJO

Je 17-a kaj 18-a de julio okazis en historia Coolangatta, apud Berry, konferenco de nia Federacio. Dudek ok membroj partoprenis. James Harwood, la prezidanto, raportis pri la agado de la Federacio kaj Prof. Robertson raportis pri la stato de la tutauŭstralia movado.

Sabatvespere okazis amuzvespero kun kantado kaj montrado de lumbildoj. Marjorie Duncan gvidis vortludojn. Dimanĉe okazis pinkniko dum malvarma vetero.

—Edna Giles.

NEKROLOGOJ

● ALFREDA BROWNE: Ke la vivo sen la amata Ĝeraldo fariĝis jam ne elportebla por nia kara Alfreda, ne miras ŝiaj amikoj. Apenaŭ jaron post la morto (vd. "A.E.", Sept.-Okt., 1975) de tiu kun kiu ŝi ame kaj trankvile alfrontis la batojn de l'sorto, dum 56 jaroj, kaj kun kiu ŝi partoprenis kaj subtenis laŭeble la E-Movadon en Sud-Afriko kaj Aŭstralio, ŝi kviete forglitis (12/7 en Sidnejo) por funebri (ĉu testi?) kune la datrevenon. Ripozu eterne en paco tiu noblaŭma paro.

Al la familio sincere kondolencas la Redakcio de "A.E."—F.K.

● LESTER THERMAN BANKSTON 65-jara, mortis subite post koratako en la hejma ĝardeno. Naskiĝinte en Dolores, Kolorado, Usono, Lester kun edzino Meryl venis al Aŭstralio en 1966 kaj decidis resti, ekloĝante en Adelaide. Eksficisto de la Pacifika Misilpafejo ĉe Point Muga, Kalifornio, kie li laboris de 1960 ĝis 1964, li estis Atmosfera Fizikisto kun Diplomo Bakalaŭra pri Meteorologio, kaj la Usona Registaro aljuĝis al li premion pro inventaĵo pri jet-movigo. Krom diversaj gravaj oficoj, li deĵoris kiel tekniksergento por la Armeo en Eŭropo kaj lastatempe en Irano.

Lester interesiĝis pri E-o frue en 1970, kaj konvinkiĝis pri la bezono por pli granda publika subteno de la instruado pri E-o en lernejoj. Kiu partoprenis la Pacifikan Kongreson en Melburno, pasintan Januaron, sendube rememoros tiun nepretendeman ekskusonon. Lin forte inspiris tiu Kongreso. Adelajdanoj, al kiuj jam dolorige sentigas la perdo, tenos lin en la memoro pro bonhumoro kaj fidele pri la estonteco de E-o, kiel internacia lingvo, kaj elkre kondolencas al lia vidvino, kiu subtenis lian Esperanto-agadon. — W. Addis.

Jodi kaj la Bombo

Mi skribas ĉi tion je la kvara matene sidante en hospitala atendejo. En liteto nur deksep metrojn for de mi kuŝas mia trijara filino, Jodi. Jodi dormas kun siaj manoj ligitaj al ŝiaj flankoj, por ke ŝi ne tuŝu la cent kudrerojn en sia vizaĝo.

Tio okazis, ĉar Jodi faris teruran eraron aŭtaŭ kelkaj horoj. Ŝi fidis al la mondo de plenaĝuloj.

Simile al miliono da aliaj trijaruloj en la tuta mondo, ŝi prenis la manon de sia patrino kaj eliris por ludi en la parko.

Ili preterpasis konstruaĵojn, kie juna aktivulo ĵus metis dek-kvincolan tubobombon. Eta Jodi faris tiun eraron, ke ŝi ne bone mezuris sian tempon, ĉar ŝi preterpasis la konstruaĵojn, ĝuste kiam la bombo eksplodis.

La eksplodo sendis flugantan pluvon da vitreroj en ŝian etan vizaĝon. Nu, ni ĉiuj scias, ke tiu aktivulo ne intencis vundi Jodi-n Ho, ne! Kion li serĉis, estis justeco. Mia eta filino obstrukcis lin. Iuj dirus al vi, ke Jodi, estante trijara membro de la estabio, estas memkulpa, ĉar kiam aktivulo klopodas ĝustigi la justecon de la mondo per bombo, tiu kulpas, kiu lin malhelpas.

La revoluciuoj en ĉi tiu mondo dirus al vi, ke la viro, kiu tien metis la bombon, nur elektis sian metodon por aŭdigi. Multaj personoj povas doni al ni multajn bonajn kialojn, laŭ sia opinio, por ĵeti bombojn, por mortigi policanojn, por bruligado, por tumultado, kaj por ĝenerala malamo.

Ĝuste antaŭ ol mi komencis skribi ĉi tion, mi enpaŝis en la fakon, kie kuŝas Jodi. Ŝi ridetis al mi per siaj ŝiritaj lipoj kaj flustris: "Paĉjo, mi kuris kaj falis".

Konstatu, ke Jodi ne komprenas kio estas bombo aŭ kion ĝi faras; ŝi opinias, ke ŝi falis kaj sin vundis. Mi komencis klarigi al ŝi, sed tuj mi komprenis, kiel ridinde estas, do mi faris ion, kion mi ne faris de post mi estis infano. Mi ploris.

Kiel klarigi bombon al trijarulo? Kiel rakonti al tia infano, ke viro prenis dinamiton kaj pecojn da fero, kaj tiel faris bombon, kiu eksplodis kaj ŝiris ŝian vizaĝon? Ke li faris tion en la nomo de justeco kaj libereco.

Kiel vi povas klarigi tion? Mi ne povas.

El la angla tradukis Ken G. Linton.

RECENZIOJ

LINGVO: Eldonis (1974-76) Landmark Press Pty. Ltd., Princes Highway, Drouin, Australio.

Impona laŭ koncepto, amplekso kaj aspekto estas ĉi tiu verko — efektive verkaro — de Angelina De Fazio, juna, tre talenta instruistino de Melbourne. Planita kiel dujara preparado al pli detala studado pri iu ajn fremda lingvo en pli altaj klasoj, la kurso celas la nuntempe multlingvan lernejaron en la unuaj du jaroj ĉe la gimnazioj en Aŭstralio — do, plejparte en la angla

lingvo — kaj prezentas tute novan metodon enkonduki kaj gvidi la studadon pri lingvoj.

Laŭ la teorio de la aŭtorino, la studado pri iu ajn lingvo bezonas taigan preparadon, inkluzive instruadon pri la deveno kaj evoluo de lingvo ĝenerale kaj pri la strukturo kaj uzo de propra lingvo, flank-al-flanke kun komparo — rilate similecojn kaj diferencojn — de pluraj aliaj. La verkaron konsistigas unu tutehava gvidlibro por ĝeinstruistoj ("Teacher's Manual"), kaj voĵumaro por ĉiu el la du jaroj, por studentoj "A. (Student Workbook)", kun informo, ekzercoj kaj testoj; B. "Student Resource Book", kun historieto, elementaj gramatikaj kaj ekzercoj pri 6 diversaj lingvoj.

Troviĝas entute materialo por 12 lingvoj, el kiuj Esperanto estas nur la lasta, sed gravas, ke la aŭtorino elektis sian titolon el la internacia lingvo. Gravas ankaŭ la informo (laŭ "Teacher's Manual"), ke oni jam eksperimente provis la dujaran programon ĉe Lake Bolac High School kun tre kuraĝigaj rezultoj rilate entuziasmon, interesigon kaj kapablon pri fremdlingva studado kaj lingvo-komunikado ĝenerale.

La verkoj estos unuope haveblaj ĉe vendejoj por edukaj libroj: "Teacher's Manual", \$4.50; libroj por studentoj po \$4.79. Krome por pligrandigi la intereson kaj helpi al prononcado, estos haveblaj diskoj kaj/aŭ "cassette"—bendoj por ĉiu aparta lingvo po \$8.50.

— F. Koppel.

La plej-aĝa viva estaĵo

La plej-aĝaj vivaj estaĵoj kaj la plej altaj estas la Mamutarboj (Sequoia sempervirens) en Kalifornio. Kelkaj el ili ankoraŭ kreskas en la sama loko, kie ili komencis vivi antaŭ ĉirkaŭ kvin mil jaroj.

Tiuj gigantaj arboj apartenas al la Koniferoj, same kiel niaj pinoj, piccoj kaj abioj, kaj iliaj fruktoj estas konusformaj.

Kelkaj el ili antaŭe altecon de cent kvardek metroj kaj iliaj belaj, vertikale kreskintaj trunkoj havis ĉe la grundo periferion de dudek sep metroj. Sed ne ekzistas multaj tiaj. Iliaj folioj estas malgrandaj kaj aspektas kiel skvamoj, kiuj part-kovras sin reciproke sur la branĉoj kaj branĉetoj.

En iu arbareto de tiaj kolosoj oni faris tunelon tra la trunkon de unu, tiel ke aŭtomobilistoj povas veturi tra tiu nekutima arkaj-vojo. En la sama loko kuŝas alia, tiel nomata "patro de l'

arbaro", kiu estis cent kvardek kvar metrojn alta kaj tridek kvin metrojn periferie; ĝi estas kava kaj oni povas iri internen ĝis distanco de kvindek sep metroj.

Estas miriga penso, ke el unu eta semo povas kreski tia alta kaj forta monstro. — P. E. Schwerin.

NIA HISTORIO

No. 13 Edith Alleyne Sinnotte
(S-ino Mumford)

1870 - 1947

Edith Alleyne Sinnotte naskiĝis en Liverpool, Anglujo, en 1870 kaj edukigis en Anglujo kaj en Eŭropo, kie sendube komenciĝis ŝia intereso pri lingvostudado.

Ni ne scias kiam ŝi alvenis en Aŭstralio, sed ŝi aliĝis al la Melburna Esperanto-Klubo 29-8-1905, nur sep monatojn post la fondiĝo de tiu klubo en februaro 1905. Ek de tiam ŝia nomo ofte aperis en la protokolo de la Melburna Esperanto-Klubo, montrante ke ŝi tre aktive partoprenis en Esperanto-aferoj. Ekzemple ni legas en la protokolo por 28-2-1913:

"La membroj kantis ESPERANTA LANDO (Mc Burney) per la helpo de F-ino Sinnotte kiel akompanisto ĉe la piano".

Ŝi estis kasisto de la Melbourne Esperanto-Klubo 1908-10, membro de la Komitato 1911-12 kaj Vic-Prezidanto en 1913. Poste ŝi fondis E-grupon en la Orientaj Antaŭurboj.

Sed probable ŝia plej granda triumfo kaj plej granda sukceso por Esperanto en Aŭstralio estis ŝia verkado de la unua Esperanto-libro verkita en Esperanto en Aŭstralio, la romano "LILIO", eldonita en 1918.

Ŝi aliĝis al la Zamenhofa Monda Ligo en 1904, sub membro-numero 16415.

Unu el ŝiaj plej feliĉaj memorajoj estis renkontiĝo kun D-ro Zamenhof en 1906, dum la 2-a Universala Kongreso en Ĝenevo. Probable ŝi estis la unua aŭstralia Esperantisto kiu partoprenis Universalan E-Kongreson.

Ŝi kelkfoje vojaĝis transmaren, unu el ŝiaj plej memorindaj travivaĵoj estis vojaĝo al Japanujo, kie ŝi loĝis kun japanaj Esperantistoj.

Ŝi edziniĝis malfrue en la vivo — je la aĝo de 60 jaroj — al S-ro William Mumford de Melburno.

Ŝi mortis en Balwyn, Melburno, Viktorio je 15-a de novembro 1947. La nekrologo, kiu aperis en "La Rondo" de januaro 1948 estis verkita de S-ro William Drummond, Esperantista kolego dum 30 jaroj. — I. T. Maddern

OFICIALA INFORMILO

Novaj Anoj:

Palmer, S-ino P. A., Glen Iris, Vic.
Johnston, S-ro C., Innaloo, W.A.
Hayes, S-ro G., Cronulla, NSW.
Hayes, S-ino D., Cronulla, NSW.
Mueller, F-ino H., Petersham, NSW.
Newton, S-ro S., Mount Eliza, Vic.
Campbell, S-ro C. B., Coff's Harbour, NSW.

Kanački, S-ro C., Mt. Waverley, Vic.
Ballango, S-ro S., Northbridge, NSW.

Generala Fonduso:

Pollara, S-ro C., Warrawong, \$5.00
Krimmer, S-ro S., Dubbo, NSW, \$5.00
Lindsay, F-ino J., Nedlands, W.A., \$5.00
Williams, F-ino B., Camberwell, Vic.

\$10.00

Koppel, S-ro H., Reservoir, Vic. \$5.00
Constable, S-ino M., Nth Rockhampton, \$2.00.

McBride, S-ro J., Ennoggara, \$10.00

T.G.M.F.:

Krimmer, S-ro S., Dubbo, NSW, \$5.00
Teachers Assn. (V. Timmins), \$92.93.

F. K. Banham M.F.:

Teachers Assn. (V. Timmins) \$92.93
Hasluck, F-ino D., Cheltenham, NSW.

\$10.00

Banham, S-ro A., Melbourne \$50.00

"Freedom of Speech" Represo:

Woodruff, Ges-roj E., Moree, NSW.

\$5.00.

JUNULA TENDARO POR ESPERANTISTOJ

El Launceston venis anonco, ke oni organizos tendaron por Esperantistaj gejunuloj. La tendaro, kiu esperas bonvenigi eksterlandajn vizitantojn, okazos de la 28-a decembro 1977 ĝis 1-a januaro 1978, tuj antaŭ ol la 21-a Tut-aŭstralia Kongreso.

Oni starigos la tendaron en kamparo apud Launceston (Tasmanio). La programo inkludas tablotenison, naĝadon, kantadon, k.t.p. La inkluziva kosto estos nur \$25 Aŭst.

La organizantoj esperas, ke la ĉeestantoj kontribuos al la programo, instruante siajn lertecojn kaj kulturon. Aliĝo estos kontraŭ antaŭpago de \$10 Aŭst. aŭ ekvivalento. Interesatoj skribu al' Junula Tendaro por Esperantistoj P.O. Box 638, Launceston, 7250, Tasmanio, Aŭstralio.

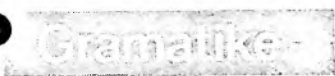
CORRECTION — ESPERANTO IN ROCKHAMPTON SCHOOLS

(June issue)

Ivan Maddern tells me that not he, but Mabel Wybenqa is the author of this excellent little course "Bonan

Tagon". Thanks, Mabel. The many-sided work of preparation and making contacts — 38 schools were contacted for the 11 affirmatives — was done in Rockhampton by Gil Shonhan, Joyce Turner, Palma Guy and other Rockhampton club members. Adult Education did the roneoing, and the Qld. Esp. Fed. paid material costs, \$73. My own part was the mechanical copying, during which I discovered the excellence of this little jewel of a self-contained, easy introduction to Esperanto and to linguistics.

Anyone wanting to try it out, please write — John Moore, Pelican Street, EMU PARK, Qld. 4703.

Jam dum tuta jaro mi kondukis ĉi tiun rubrikon, sed mi ricevis tiel malmultajn demandojn, ke mi demandas al mi, ĉu tiu temo vere interesas la majoritaton de la legantoj? Sendube iuj interesiĝas, kaj sendube ili trovis problemojn, pri kiuj ili deziras klarigon. Mi tre deziras ricevi tiujn demandojn, ĉar ili farus mian taskon des pli facila.

EKZEMPLE — Ni ĉiam uzas vortojn, kiuj similas al niaj anglaj vortoj, sed malemas uzi tiujn vortojn, kiuj similas al neniun angla vorto. Du bonegaj Esperantaj vortoj estas "knali" kaj "knari", sed ĉar ili ne similas al anglaj vortoj, ni emas ilin malatenti. Serĉu tiujn du vortojn en via vortaro, kaj klopodu uzi ilin en propozicioj kiaj la jenaj:—"La motoro de la aŭto forte knalis" (backfired); "La knalo de la vipo timigis la hundon", "La ruĝa baloneto subite knale eksplodis."; "La konstanta knarado de la difekta ŝutro malebligis al li dormi"; "Metu olcon sur tiun knarantan ĉarniron"; "Lia ĉarumo knare preterpasis mian fenestron."

Aliflanke ni povas uzi malĝustan vorton, ĉar ĝi pli similas la anglan ol la ĝusta vorto. Ekzemple:—"Pri kongreso mi legis raporton, kiu diris, ke la solena malfermo okazis en granda halo, de la universitato". La vorto, "halo" estis ŝajne malprave uzita (ĉar ĝi pli similas la anglan vorton, "hall" ol la ĝusta vorto, "aŭlo". — Ken G. Linton.

"Mi estas lia edzino," ŝi respondis. "Mi ne estas lia vidvino."
"Per kiom ni vetu, Sinjorino, ke vi ne estas lia vidvino?"

La dektrijara Tomaso malfruis ĉe la lernejo, do lia patro skribis ekskuzan noton: "Mi vin petas, Sinjoro Profesoro, pardoni la malfrumon de Tomaso pro tio, ke ni havas tri filinojn, sed nur unu spegulon."

Kiam mi estis en la hospitalo por la nasko de nia filo, mi dividis ĉambron kun juna patrino, kies obstetrikisto estis iom ne parolema, sed tre praktika. Dum unu el liaj vizitoj por peni lin konversigi ŝi diris: "Sinjoro Doktoro, oni certe vin laborigas, ĉu ne?"

"Jes," li respondis sen malatenti siajn notojn. "Ŝajnas, ke mi havas tro da viroj laborantaj por mi."

Kion vi deziras:

Mi vin petas, Sinjoro, plialtigi mian salajron.

Kaj pro kio?

Mi edziĝis, Sinjoro direktoro.

Mi kondolas! Cetere vi ja scias, ke nia firmao laŭprincipe ne responsas pri akcidentoj ekstere de nia entrepreno.

Sinjoro: Mi certigas, ke la virtemaj virinoj ĉiam estas enuigaj.

Sinjorino: Ĉu vi tion riskas aserti vidalvide al mi?

Sinjoro: Pardonu, ĉarmulino, ĉe vi mi neniam enuis!

WHISPER FROM WESTMINSTER: The British Parliamentary Esperanto lobby is still buttonholing MP's in the corridors of the Mother of Parliaments. Fifty-five MP's from both sides of the House comprise the lobby; and Michael Shersby, the member for Uxbridge, is a new joint-Secretary.

PICTURE DICTIONARY: Back in 1964 Esperantist Ruediger Eicholz started compiling the Esperanto Illustrated Dictionary, basing his work on the German publication "Der grosse Duden - Bildwoerterbuch der deutschen Sprache". Eichholz's Esperanto dictionary is planned to have around twenty-five thousand concepts clarified by illustrations. Eichholz had completed 672 pages by mid-1975 and is at present editing the final proofs. The completed book is expected to be published in 1977. Meanwhile, if you want extracts from the proofs, write to Mr. R. Eichholz at 2040 Springbank Road, Mississauga, Ontario L5H 3N6, Canada.

A PASSIONATE QUESTION: That's what Common Market Commissioner Borscheet called the proposed introduction of Esperanto into the European Economic Community. The Commissioner was commenting on a question asked in the European Parliament by British Esperantist and member of the Esperanto Lobby, Tom Normanton, MP. Normanton intervened during a recent Question Time when it was revealed that one in four of the Community officials works in the language services section. On hearing that more than \$17 million was spent on translations to and from the Community's six official languages, Normanton intervened to propose the use of Esperanto. But according to Commissioner Borschette, the present multilingual system will remain "for the time being."

OLYMPIC WORDS: The multilanguage sports brochure "Hello Friend" has been mentioned before in this column. Of the 13,000 printed, 11,400 found their way into the hands of athletes at the Montreal Olympics and 1,200 into the hands of other young folk. The balance will be sold to raise funds for the Esperanto movement.

WORKING HOLIDAY: Young Esperantists both Israeli and foreign, were invited to join in a working holiday at the Gaaton Kibbutz in east Galilee in mid-July. There were symposiums, excursions, and a variety of evening entertainments for them. They also took part in harvesting the kibbutz's pear crop.

HOT AIR BALLOON: Swiss Esperantist and balloonist, F. Liechti, will give Esperanto publicity a lift when he and a friend, Bruno Rohr, take off shortly from Zurich in a hot-air balloon carrying Esperanto slogans. To finance the operation, the Zurich Esperanto Society will sell philatelic covers celebrating the first flight of the Esperanto balloon at a cost of SFr6 each. In keeping with the spirit of the enterprise, the balloon will bear registration mark: HB-BEO which stands for "Swiss Balloon Esperanto" and was specially sought from the Civil Aviation Authorities in Berne.

SOUTH AFRICA: It appears likely that

the first Springbok Esperanto Congress will be held in Capetown this year.

ESPERANTO AT THE MLA: At the end of December 1975, the U.S. Modern Language Association held two seminars in San Francisco on the occasion of the Association's 90th Anniversary. The MLA has more than 30,000 professional instructors among its membership teaching English and other languages in High School, College and University.

One of the two seminars was given over to Esperanto, and concerned the language and its literature. Presiding was Esperantist Dr. Dennis Q. McNerny. Dr. McNerny himself teaches English at Bradley University, Peoria, Illinois and also gave a paper at the Esperanto Seminar. He spoke on the literary value of Raymond Schwarz's epic novel "Kiel Akvo de l'Rivero".

OFFICIAL COURSE: An official course in the international language is currently being taught at Provence University in Aix-Marseille, France. Guiding the instruction is the deputy lecturer in Russian, Michael Duc Goninaz. There are thirty men and women taking the course this year. It is given at an introductory level within the University's Institute for General Linguistics and Oriental and Slavic Studies. It lasts a year and requires 1½ hours' formal tuition per week. On successfully completing the Esperanto course, the students may receive a Diploma. An article by the professor appears in the latest Science Supplement of "Herald de Esperanto".

VATICAN RADIO: Every Sunday from April 18th Vatican Radio has broadcast in Esperanto at 23:30 hours GMT. The time was chosen to allow the international language to be heard as far afield as possible and the frequency in use (1529kHz) covers Europe and the Mediterranean zone. Instigated at the request of Catholic Esperantists from many countries, Vatican Radio says of Esperanto that its ideal of brotherhood among men is essentially Christian.

SCULPTURE DISPLAYED: A bust of the founder of Esperanto, Dr. L. L. Zamenhof, has been mounted on a concrete pedestal in the Zamenhof Gardens at Leenwarden, Holland. The bust of the good Doctor was sculpted twenty years ago by Samideano D. Blanksma.

CREDITS: This time to PP, HdE, IEMW.